

## **Pensions at a Glance: Public Policies across OECD Countries 2007 Edition**

*Summary in Polish*

---

### **Emerytury w skrócie. Polityka publiczna w krajach OECD, wydanie 2007**

*Podsumowanie w języku polskim*

Drugie wydanie raportu *Emerytury w skrócie* zawiera zaktualizowane wskaźniki dotyczące systemów emerytalnych, omówione w wydaniu pierwszym. Podane parametry systemów emerytalnych odzwierciedlają stan z 2004 r. W raporcie przyjęto podejście mikroekonomiczne, tj. rozpatrzono wysokość świadczeń emerytalnych, jakie będą w przyszłości przysługiwać pracownikom objętym trzydziestoma systemami emerytalnymi występującymi w krajach OECD.

Na początku raportu przedstawiono szereg programów, które składają się na krajowe systemy zabezpieczeń emerytalnych, w tym zestawienie parametrów i reguł, na których systemy te są oparte. Następnie podano osiem głównych wskaźników dochodu osiąganego po przejściu na emeryturę, obliczonych na podstawie modeli emerytalnych OECD. Bieżące wydanie zawiera również dwie specjalne analizy na temat reform emerytalnych oraz prywatnych programów emerytalnych, opracowane z wykorzystaniem modeli OECD z zamiarem dokładnego zbadania najważniejszych kwestii polityki emerytalnej poruszanych w debatach na szczeblu krajowym. Ostatnia część raportu zawiera szczegółowe informacje na temat odnośnych uregulowań prawnych we wszystkich trzydziestu krajach członkowskich.

W przypadku pracowników o średnich zarobkach przeciętna stopa zastąpienia brutto, tj. stosunek świadczenia emerytalnego do dochodów osiągniętych przed przejściem na emeryturę, wynosi w krajach OECD 58,7%. W systemie emerytalnym istotną rolę odgrywa również kwestia opodatkowania. Emeryci zwykle nie odprowadzają składek na ubezpieczenia społeczne, a ponieważ indywidualne podatki dochodowe są oparte na skali progresywnej, a świadczenia emerytalne są zwykle niższe od zarobków sprzed przejścia na emeryturę, emeryci zazwyczaj płacą niższe podatki. Dla osób o przeciętnych zarobkach średnia stopa zastąpienia netto w krajach OECD wynosi prawie 70%, a więc o około 11 punktów procentowych więcej niż przeciętna stopa zastąpienia brutto.

W przypadku osób o niskich zarobkach przeciętna stopa zastąpienia netto dla krajów OECD wynosi 82%. Występują jednak różnice pomiędzy regionami. W krajach skandynawskich stopa zastąpienia netto wynosi 95% dla osób o zarobkach w wysokości połowy średniej krajowej, a w anglojęzycznych krajach OECD – 76% zarobków netto sprzed emerytury.

Dla władz znaczenie ma nie tylko stopa zastąpienia, ale również przewidywana wysokość emerytur (*pension promise*). Jest ona mierzona wskaźnikiem majątku emerytalnego (*pension wealth*), obliczanym na podstawie przewidywanej długości życia oraz indeksacji wypłacanych emerytur. Jeśli weźmiemy pod uwagę ten wskaźnik, najwyższa przewidywana wysokość emerytur jest notowana w Luksemburgu. Średnio, każdy emeryt płci męskiej otrzyma tam ekwiwalent 920 tys. USD, a każda emerytowana kobieta – ponad 1 milion USD. Na drugim i trzecim miejscu według tego wskaźnika plasują się Holandia i Grecja. Najskromniejsze emerytury oferują systemy: belgijski, irlandzki, japoński, brytyjski oraz system Stanów Zjednoczonych, gdzie wskaźnik majątku emerytalnego wynosi około dwóch trzecich średniej dla krajów OECD. Ostatnie miejsce w rankingu zajmuje Meksyk, gdzie przewidywana wielkość majątku emerytalnego to 34 tys. USD dla mężczyzn i 32 tys. USD dla kobiet.

Prawie każdy z 30 krajów OECD wprowadził po 1990 r. co najmniej kilka zmian w systemie emerytalnym. W związku z tym średnia przewidywana wysokość emerytur w 16 krajach, których reformy są analizowane w omawianym raporcie, została zredukowana o 22%. W przypadku kobiet redukcja wyniosła 25%. Przewidywana wysokość emerytur wzrosła tylko w dwóch z 16 krajów – na Węgrzech i w Wielkiej Brytanii.

W jaki sposób osoby objęte świadczeniami emerytalnymi odczują te zmiany? W niektórych krajach, np. we Francji, Portugalii i w Wielkiej Brytanii, są podejmowane starania o lepszą ochronę emerytalną osób mało zarabiających, a co za tym idzie, wzmocnienia systemu zabezpieczeń socjalnych. W innych krajach, np. w Polsce i w Republice Słowackiej, rządy dążą do wzmocnienia związku między wysokością przysługujących świadczeń emerytalnych i zarobkami, co może prowadzić do większego zagrożenia ubóstwem osób o niskich zarobkach. W Niemczech, Japonii, Meksyku, Polsce i Republice Słowackiej wysokość emerytury netto pobieranej przez osobę, która wypracowała pełny staż pracy, pobierając w tym czasie połowę średniej krajowej, kształtowała się przed reformą na poziomie około 41% średnich zarobków, co stanowiło wynik nieco poniżej średniej dla całego obszaru OECD. Po reformie wartość ta spadła do zaledwie 32,5%. Z kolei w Finlandii, Francji, Korei, Nowej Zelandii, Wielkiej Brytanii i na Węgrzech po reformie systemów emerytalnych pracownicy o niskich dochodach są lepiej chronieni przed cięciami świadczeń.

Poważne zmiany wprowadzane w systemach emerytalnych krajów OECD oznaczają, że osoby, które teraz są pracownikami, powinny w większym stopniu zadbać o swoje przyszłe świadczenia. W niektórych krajach do osiągnięcia średniej stopy zastąpienia dla obszaru OECD są potrzebne poważne oszczędności, nawet jeśli pracownik odkłada środki przez cały okres pracy zawodowej. Uzyskanie wystarczającego poziomu dochodów na emeryturze może być jeszcze trudniejsze, jeśli osoba pracująca nie odkłada środków z myślą o emeryturze przez pierwszych 10–15 lat życia zawodowego ze względu na duże obciążenie budżetu domowego. Raport uświadamia, jak istotne są wczesne rozpoczęcie oszczędzania na cele emerytalne i regularne opłacanie składek.

© OECD 2007

**Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.**

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

**Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.**

**Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: [www.oecd.org/bookshop/](http://www.oecd.org/bookshop/)**

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: [rights@oecd.org](mailto:rights@oecd.org) lub pod numerem faksu: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)  
2 rue André-Pascal, 75116  
Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: [www.oecd.org/rights/](http://www.oecd.org/rights/)

